

Referanser: MKR/AU 20/20, MKR 25/20

Arkivsak: 20/03684-5

Saksdokumenter:

Den norske kirkes globale oppdrag_vedlegg 1

Den norske kirkes globale oppdrag_vedlegg 2

Den norske kirkes globale oppdrag

Sammendrag

Den norske kirke tilhører Guds verdensvide kirke, en universell, grensesprengende og inkluderende kirke. Denne saken gir Kirkemøtet anledning til å bekrefte og reflektere over Den norske kirkes globale identitet og oppdrag.

Kirkemøtet skal drøfte hvordan kirkens utførelse av sitt globale oppdrag kan styrkes gjennom strategiske føringer. Det er et mål at engasjementet blir mer tilgjengelig, slik at flere kjenner at de tilhører et verdensvidt fellesskap og får mulighet og lyst til å engasjere seg i økumenisk og internasjonalt arbeid. Vedtaksforslaget er strukturert ut fra ulike måter kirken utfører sitt globale oppdrag på. Saksutredningens del 3 konkretiserer vedtakspunktene og peker på muligheter for et mer målrettet engasjement. Avsnitt 3.8 med tilhørende vedtaks punkt 8, er sentralt for å drøfte muligheter for bedre samhandling og et mer strukturert engasjement.

Saksdokumentet har to vedlegg. Det første gir nødvendig bakgrunnsinformasjon for Kirkemøtets strategiske drøftinger og inneholder oversikter over økumeniske organisasjoner Den norske kirke er medlem av, avtaler om kirkefellesskap, søsterkirkerelasjoner og andre samarbeidspartnere. Det andre vedlegget gir et innblikk i utviklingen i internasjonal misjonsforståelse og økumenisk samarbeid siden Kirkemøtet sist drøftet misjon i 2012. Her redegjøres det for oppfølgingen av KM-saken i 2012 og evalueringen av Samarbeid menighet og misjon

Forslag til vedtak

Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å fatte følgende vedtak:

Den norske kirke tilhører Guds verdensvide kirke, en universell, grensesprengende og inkluderende kirke. Den treenige Gud har sendt kirken for å dele evangeliet om Jesus Kristus i ord og handling. Dette oppdraget utfører

Den norske kirke sammen med andre kirker og kristne i Norge og i hele verden. Kirken får delta i en verdensvid tjeneste i forvandlingens og forsoningens tegn.

Den norske kirke vil utføre sitt globale oppdrag ved å:

1. døpe mennesker inn i en lokal menighet og samtidig inn i et verdensvidt fellesskap, hvor Jesus Kristus knytter den dømte sammen med alle kristne, og sender ut for å forkynne evangeliet i ord og handling
2. feire gudstjenester med liturgier, bønner, salmer og kunst som knytter sammen i et økumenisk og globalt fellesskap
3. synliggjøre kirkens enhet og vitnesbyrd i Norge og i verden
4. forkynne evangeliet om frelsen i Jesus Kristus og bidra til å bygge og utruste menigheter og kirker over hele verden
5. formidle Guds kjærlighet til alle mennesker og alt det skapte, gjennom kirkens diakoni og samarbeid med ulike aktører
6. vise respekt og nestekjærlighet overfor alle mennesker, uansett hvilken tro eller livssyn de har, og samarbeide med andre for å løse menneskehetens felles utfordringer
7. styrke kirkens kompetanse og stimulere til teologisk refleksjon og nytenkning
8. kommunisere og samarbeide godt, internt i kirken og med eksterne partnere, samt utvikle tjenlige strukturer som setter kirken bedre i stand til å utføre det globale oppdraget.

Saksorientering

1. Bakgrunn: begreper, problemstillinger og sakens aktualitet

1.1 Begrepsbruk

Kirkemøtet i 2012 behandlet saken «Misjon til forandring. Utfordringene fra Edinburgh 2010», og årets sak bygger på vedtakene derfra og Kirkemøtets definisjon av «misjon»:

Misjon er å dele det Gud gir oss. Vi er sendt av den treenige Gud for å dele evangeliet om Jesus Kristus i ord og handling. Vi døpes inn i vår lokale menighet, og samtidig inn i et verdensvidt fellesskap, hvor Jesus Kristus knytter

oss sammen. Vårt misjonsarbeid er en tjeneste i forvandlingens og forsoningens tegn. (KM 07/12)¹.

Misjon forstås som kirkens *helhetlige* oppdrag, både lokalt, nasjonalt og globalt, og omfatter evangelisering, diakoni og religionsdialog. Gudstjenestefeiring, kirkelige handlinger, trosopplæring og fellesskapsbygging inngår også i kirkens oppdrag. På engelsk er begrepet «mission» et uttrykk for dette helhetlige oppdraget, og i denne saken brukes misjonsbegrepet på en tilsvarende måte. Kirkens *misjon* brukes synonymt med kirkens *oppdrag*.

På norsk avgrenses begrepet «misjon» iblant til å gjelde ytre misjon eller kun evangelisering. Noen kvier seg for å ta i bruk et begrep som forbindes med kulturimperialisme og religiøs intoleranse. Kirken blir aldri ferdig med å reflektere over det oppdraget Gud har gitt, og det foregår et kontinuerlig arbeid med begrepsbruk og kommunikasjon, hvor inspirasjon hentes fra andre kirker og organisasjoner. Denne saken går ikke inn i debattene om misjonsteologi, misjonshistorie, språk eller begreper. Den tar utgangspunkt i et positivt misjonsbegrep som handler om hele oppdraget Gud har gitt sin verdensvide kirke, og som Den norske kirke tar del i.

1.2 Aktuelle problemstillinger

Kirkens oppdrag er omfattende, og denne saken handler om på den delen av oppdraget som direkte angår vår økumeniske tilhørighet og internasjonale samarbeidsrelasjoner. De fleste menigheter har misjonsavtaler og deltar i Kirkens Nødhjelps fasteaksjon og annet internasjonalt solidaritetsarbeid. Mange har søsterkirkeavtaler, reiser på besøk og får gjenbesøk. Bispedømmeråd og biskoper har også sine forbindelser til kirker i andre land. På nasjonalt nivå ivaretar Mellomkirkelig råd Den norske kirkes økumeniske medlemskap og kirkeavtaler.

Hva betyr det for menighetene, og folkekirken som helhet, å være del av et fellesskap som krysser alle grenser, nasjonaliteter og identiteter? Hvordan kan kirkens vekst i andre deler av verden inspirere til et frimodig kristent vitnesbyrd i et samfunn preget av sekularisering? Hva betyr dette for Den norske kirkes ansvar for å videreføre kristen kulturarv og verdier i Norge, når kristne her tilhører et mangfold av kristne tradisjoner og kirkesamfunn? Medlemmer av frikirkene og kristne migranter er også med på å definere og praktisere kristen tro og livsførsel i Norge.

Kirkemøtet inviteres til å til å drøfte disse spørsmålene og se hvordan kirkens globale oppdrag kan synliggjøres bedre internt i kirken og i samfunnet. Strategiske prioriteringer og bedre samarbeid mellom ulike aktører vil kunne gjøre arbeidet mer robust og ikke minst tilgjengelig for flere. Dette siste tas særlig opp i avsnitt 3.8.

Et annet og viktig perspektiv er hva Den norske kirke kan bidra med for å styrke *andre* kirker. Den norske kirke er en veletablert, relativt stor kirke med høy kompetanse og mange ressurser. Den er sannsynligvis en av de kirkene i verden som

---

¹ https://kirken.no/globalassets/kirken.no/migrering/km_7_12_misjon_merknad2_vedtak.pdf

har best økonomi og størst andel av landets befolkning til å styrke andre kirker og kristne fellesskap, både her hjemme og globalt.

1.3 Folkekirke i en ny og global tid

Det har skjedd mye siden Kirkemøtet drøftet misjon i 2012. Grunnlovsendringen samme år medførte en ny relasjon mellom Den norske kirke og staten. Den nye trossamfunnsloven bygger på at samfunnet skal være livssynsåpent. Staten skal likebehandle alle borgere og politikken tuftes på en økonomisk likebehandling av alle tros- og livssynssamfunn samtidig som Den norske kirke fortsatt har en særstilling.

Det siste tiåret har forsterket utviklingen mot et mer sekulært, mangfoldig og livssynspluralistisk samfunn. Det innebærer at kirkens forkynnelse og invitasjon til dåp, engasjement som sivilsamfunnsaktør og deltakelse i tros- og livssynsdialoger her hjemme, blir enda viktigere. Norges Kristne Råd og Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn vil sannsynligvis spille en enda viktigere rolle framover, og Den norske kirke skal være aktiv i dette samarbeidet. Samarbeidet med de lutherske folkekirkene i Norden, som står overfor tilsvarende utfordringer som Den norske kirke, blir også viktig framover. Trolig vil utviklingen i Europa, som preges av økende sosial, økonomisk og kulturell polarisering, i større grad påvirke også det norske samfunnet. Derfor blir kontakt med kirker i ulike deler av Europa helt nødvendig.

Den norske kirke er fortsatt Norges folkekirke og landets desidert største trossamfunn og medlemsorganisasjon. Men oppdraget med å forkynne det kristne budskapet og forvalte kristenarven, deles med andre kirkesamfunn i Norge. En stor andel av arbeidsmigranter og innvandrere til Norge er kristne, og de seneste tiårene har mange av dem blitt med i eksisterende kirker i Norge. Andre har etablert egne såkalte migrantmenigheter. Det teologiske og kulturelle mangfoldet i Guds verdensvide kirke finnes i økende grad også i Norge. Norge er blitt mer lik mange andre land, hvor det vanlige er et bredt spekter av tros- og livssynssamfunn. Kristne migranter er både en ressurs og en utfordring for folkekirken. Dette er utførlig behandlet i kirkerådssaken «Kristne migranter» og utdypes derfor ikke her.²

Covid-19-pandemien er en påminnelse om sårbarhet og avhengighet. Selve sykdommen og en rekke følger av den kan bare overvinnes gjennom internasjonal solidaritet og samarbeid. Pandemien har forsterket ulikhet og fattigdom, og verden er satt tiår tilbake i arbeidet med å oppnå flere av bærekraftsmålene. Klima-utfordringene vil kreve enda større omstillinger i årene framover. Kirkene har en unik mulighet til å bidra. Ingen andre har et tilsvarende, verdensomspennende grasrotnettverk og etablerte internasjonale samarbeidsstrukturer. De økumeniske organisasjonene og misjons- og diakonale organisasjoner spiller en viktig rolle i bekjempelsen av pandemien og dens langtidsvirkninger. Forsterket globalt kirkesamarbeid åpner for at kirkenes rolle blir enda viktigere i tiden framover. Den norske kirke har et sterkt engasjement knyttet til bærekraftsmålene, herunder klima og miljø, migrasjon og økende ulikhet, og dette knytter kirken tett sammen med andre kirkers arbeid i ulike deler av verden.

---

² Se sak KR 16/21 Kristne migranter

Mange steder har kirkene, særlig i områder med svakt utbygd offentlig velferd, måttet legge om sitt arbeid for å tilby helsetjenester. Mange kirker har mistet store deler av sitt inntektsgrunnlag fordi medlemmene har blitt arbeidsløse. Dette rammer i neste omgang de økumeniske organisasjonene. Den norske kirke er i en posisjon som muliggjør et forsterket bidrag til det globale kirkesamarbeidet, og til å støtte søsterkirker som strever enda mer enn tidligere på grunn av pandemien. Den norske kirke har til gjengjeld mye å lære av andre kirkes diakonale arbeid og samhandling med offentlige myndigheters velferdstilbud.

Sammen med resten av samfunnet har kirkene det siste året måttet omstille seg raskt til nedstengning eller omstilling av det normale arbeidet. Nå utvikles digital samhandling og nye måter å bygge og vedlikeholde relasjoner. Utveksling, reiser og solidaritetsbesøk er utsatt eller avlyst, samtidig som behovet for nødhjelp, solidaritet og samarbeid øker. Det fører til et sterkt økende behov for kommunikasjonsfaglige og digitale ressurser og kompetanse, både i Den norske kirke og hos våre samarbeidspartnere.

Alle de nevnte forhold aktualiserer at Kirkemøtet i år får en sak om kirkens globale tilhørighet og oppdrag.

2. Kirkens globale tilhørighet

2.1 En verdensvid kirke

Den norske kirkes visjon er «Mer himmel på jord». Kirken kan frimodig ha en så ambisiøs visjon – selv om medlemmene bare utgjør om lag 0,2 % av kristenheten – fordi den tilhører Guds verdensvide kirke. Sammen med kristne i andre kirkesamfunn i Norge og over hele jorda, er medlemmer av Den norske kirke kalt til å dele det gode budskapet; evangeliet om frelsen i Jesus Kristus.

Det økumeniske samarbeidet inkluderer gleden over at kristne hører sammen, og alvoret i at splittelse kan være et hinder for at mennesker kommer til tro. Kristnes relasjoner til hverandre skal synliggjøre Guds kjærlighet til alle mennesker, og det angår alle.

*Må de alle være ett, slik du, Far, er i meg og jeg i deg.
Slik skal også de være i oss, for at verden skal tro at du har sendt meg. (Joh 17,21).*

Et av de mest brukte bibelstedene som forteller om kirkens oppdrag, står i Matteus-evangeliet. I Norge kalles disse versene både «dåpsbefalingen» og «misjonsbefalingen»:

Da trådte Jesus fram og talte til dem: «Jeg har fått all makt i himmelen og på jorden. Gå derfor og gjør alle folkeslag til disipler: Døp dem til Faderens og Sønnens og Den hellige ånds navn og lær dem å holde alt det jeg har befalt dere. Og se, jeg er med dere alle dager inntil verdens ende.» (Matt 28,18-20).

Kallet til etterfølgelse er gitt til alle døpte. «Vi er skapt av Gud, døpt til Jesus Kristus og sendt med Den hellige ånd for å dele tro i ord og handling», slik Ungdommens kirkemøte uttrykte det i 2019 (UKM 05/19)³.

Kirkenes verdensråd har invitert Den norske kirke, som en av sine 350 medlemskirker i 110 land, til å bli med på en pilegrimsreise i en truet og sårbar verden:

Kristne og deres fellesskap rundt i verden er i dag – mer enn tidligere – klare over at selve livet er truet. Så mange farer – særlig klimaendringer, men også fattigdom og økonomisk urettferdighet, trusler mot helse og velferd, vold og krig – truer menneskeheten og kan tære på håpet. Nettopp derfor er alle kristnes felles tro og forpliktelse nødvendig, hvor vi stadfester livets Gud og håpet som gis oss i Jesu Kristi liv, kors og oppstandelse. Kristne kalles til å stadfeste, opprettholde og beskytte livet.

Dette er et økumenisk kall. Én livets Gud, ett skaperverk, én menneskehet kaller Jesu Kristi ene kirke til forpliktelse og engasjement der hvor freden og rettferdigheten trues eller ødelegges. Derfor kaller Kirkenes verdensråd, et uttrykk for det verdensvide kristne fellesskap, kirker overalt til å vandre sammen, til å anse sine felles liv, sin trosreise, som en del av fredens og rettferdighetens pilegrimsvandring, til å feire livet sammen med andre, og til å ta konkrete skritt mot å forvandle urettferdighet og vold.

(«En invitasjon til fredens og rettferdigheten pilgrimsvandring» KV⁴)

Kirkenes verdensråd minner om at kirkene er kalt til fellesskap og til å være Guds redskap for å fremme fred og rettferdighet. Dette er et oppdrag alle kristne har fått sammen, og som Den norske kirke også tar del i.

3. Hvordan utføres kirkes globale oppdrag?

3.1 Dåp, tilhørighet og sendelse (jf. vedtakspkt. 1)

Dåpen er grunnleggende for kirkens globale oppdrag. Dåp i en lokal menighet er også dåp inn i Kristi verdensvide kirke. Jesus sender disiplene og alle døpte ut for å gi mennesker livet i hele dets fylde, håp og fellesskap. Samtidig skjer dette i det lokale fellesskapet, i menigheten. I dåpen blir den døpte inkludert i det kristne fellesskapet og får sin tilhørighet her. Med referanse til Matt 28,18–20 uttalte Ungdommens kirkemøte (UKM) i misjonssaken «Kom – gå!» i 2010:

«Slik vi blir døpt på grunnlag av dåps-/misjonsbefalingen, blir vi også døpt til selv å ta del i den. Vi har som kristne en identitet som personer som er sendt».
(UKM 3/2010⁵)

³ <https://kirken.no/globalassets/kirken.no/om-kirken/slik-styres-kirken/ungdommens-kirkemote/2019/ukm%2005-19%20misjon.pdf>

⁴ <https://www.oikoumene.org/what-we-do/pilgrimage-justice-and-peace>

⁵ https://kirken.no/globalassets/kirken.no/migrering/ukm2010_vedtak_sak3.pdf

I dåpen kaller og sender Gud den dømte til tjeneste i verden. Slik henger ddp og misjon ulselig sammen. Den dømte gis mulighet til, og medansvar for, dd ta del i kirkens oppdrag, globalt og lokalt. Ddp og trosopplring er dermed helt sentralt for kirkens globale identitet og oppdrag.

Den norske kirke vil utføre sitt globale oppdrag ved dd dømpe mennesker inn i en lokal menighet og samtidig inn i et verdensvidt fellesskap, hvor Jesus Kristus knytter den dømte sammen med alle kristne, og sender ut for dd forkynne evangeliet i ord og handling

Dette gjr Den norske kirke ved dd:

- oppmuntre den enkelte og menigheten til, i storre grad, dd se seg selv som del av et verdensvidt kirkefellesskap
- utruste den dømte til dd ta medansvar for kirkens oppdrag i verden, gjennom menighetens trosopplring, gudstjenesteliv og diakonale arbeid
- bringe det globale perspektivet sterkere inn i ddp- og trosopplringen ved dd bruke ressurser fra ssterkirker, økumeniske organisasjoner, misjonsorganisasjoner og Kirkens Nødhelp o.a.

3.2 Gudstjenesten (jf. vedtakspkt. 2)

Liturgien som feires i Den norske kirke, har bånd tilbake til de første kirkene. Trosbekjennelsen knytter gudstjenestedeltakerne sammen med kristne over hele verden. Salmeboka har en rekke salmer fra ssterkirker, og kirkekunsten har forbindelser til andre land og kulturer. I forbønnen husker vi srlig dd dem som lider og strever, men vi ber ogsdd for alle mennesker.. Temagudstjenester gir menigheten anledning til dd lfte fram ulike internasjonale saker, som klima og milj, fred og menneskerettigheter. Kirkerådets ressursbank inneholder forslag til årlige merkedager med tilhørende ressurser. ⁶

I deler av verden hvor åpen evangelisering ikke er tillatt, er gudstjenesten et uttrykk for kirkens nærvær og vitnesbyrd i samfunnet. Dette er viktig dd være klar over for dd forstå hvordan disse kirkene utfører sitt misjonsoppdrag i den konteksten de lever.

Den norske kirke vil utføre sitt globale oppdrag ved dd feire gudstjenester med liturgier, bønner, salmer og kunst som knytter oss sammen i et økumenisk og globalt fellesskap.

Dette gjr Den norske kirke ved dd:

- øke bevisstheten om liturgien som kirkens felleseie

---

⁶ Årlige markeringer:

Åpenbaringstiden: Fokus på misjon og menighetens misjonsavtale, kan ogsdd nyttes til Kristi himmelfart og pinse. kirken.no/smm; *Bønneuka for kristen enhet* norkr.no/bonn; *Samefolkets dag*: 6. februar. kirken.no/samisk; Kirkens Nødhelps Fasteaksjon: fasteaksjonen.no; *Skaperverkets dag*: Skaperverkets dag kan knyttes til FNs miljddag 5. juni, høsttakkefest, diakoniens dag eller den internasjonale «Season og Creation». gronnkirke.no; *Kirkeuka for fred i Palestina og Israel*: Global markering dd initiativ fra Kirkenes verdensråd. kirkeukaorfred.no; *Søndag for de forfulgte*: Markerer den andre sdddagen i november, eller dd det passer. stefanus.no; *Global uke*: Nasjonal tverrkirkelig markering dd initiativ fra Norges Kristne Råd. globaluke.no

- vektlegge at sendelsen er en del av gudstjenesten og en sentral side ved det å være kirke
- takke for fellesskapet med trossøsken over hele verden, og be for dem som er i nød
- ta i bruk kunst og kultur som knytter oss til et globalt kirkefellesskap
- synliggjøre samer og andre urfolks tro og tradisjoner i gudstjenesten
- informere om misjonsprosjekt og globale markeringer under kunngjøringene
- oppfordre menighetsråd til å fordele en stor andel av ofringene til internasjonalt og humanitært arbeid
- følge kirkeårets årshjul for globale, diakonale og misjonale merkedager og ta i bruk ressurser som tilbys gjennom samarbeidspartnere
- feire flere økumeniske gudstjenester lokalt
- feire digitale gudstjenester sammen med søsterkirker.

3.3 Kirkens enhet (jf. vedtakspkt. 3)

Kirkens enhet er gitt oss av Gud, vår oppgave er å synliggjøre enheten «for at verden skal tro». Arbeidet for kirkens enhet skjer internt i Den norske kirke når det som binder oss sammen, forsterkes, og når uenighet håndteres slik at man unngår splittelser og konflikter.

Norges Kristne Råd er et bredt sammensatt fellesskap av de fleste kirkesamfunn i Norge, inspirert av Jesu bønn: «Må de alle være ett». Bønneuken for kristen enhet, Fasteaksjonen til Kirkens Nødhjelp, Rettferdskonferansen og Global uke er eksempler på nasjonale økumeniske fellestiltak. Kirkene har også stått sammen i arbeidet for klima og miljø og i støtten til flyktninger og asylsøkere. Fellesskapet i Norges Kristne Råd styrker det kristne vitnesbyrdet i Norge når kirkene sammen forkynner evangeliet, viderefører den kristne kulturarven gjennom stedegengjøring og kjærlighet til nesten.

Vi har også lang tradisjon for lokaløkumenisk samarbeid, bl.a. ved fellesgudstjenester og felles bønn, og det er etablert lokale kristne råd i flere byer.

Den norske kirke og Metodistkirken i Norge har kirkefellesskap gjennom «Nådens fellesskap», og på nasjonalt plan er det også en kontaktgruppe mellom Den norske kirke og Den katolske kirke, og det føres samtaler med pinsevennene.

På nordisk plan er det er nært og jevnlig samarbeid mellom de lutherske folkekirkene og andre kirker. Konferansen av europeiske kirker, Communion of Protestant Churches in Europe (Leuenbergavtalen) og Porvoo-avtalen (anglikansk-luthersk samarbeid) bringer Den norske kirke inn i en nært europeisk kirkefellesskap. Den norske kirke er også medlem av de globale organisasjonene Det lutherske verdensforbund og Kirkenes verdensråd.⁷

Den norske kirke vil utføre sitt globale oppdrag ved å synliggjøre kirkens enhet og vitnesbyrd i Norge og i verden.

⁷ Se vedlegg for beskrivelse av dette samarbeidet

Dette gjør Den norske kirke ved å:

- inspirere lokalmenighetene til økt samarbeid med andre norske kirkesamfunn og kirker internasjonalt
- oppmuntre til etablering av flere lokale kristne råd
- delta i årlige økumeniske markeringer og i aksjoner og tiltak knyttet til kriser og aktuelle hendelser
- være aktive medlemmer i de økumeniske organisasjonene, bidra til gjensidig kompetanse- og erfaringsdeling og innfri våre økonomiske forpliktelser
- engasjere ungdom i økumenisk arbeid i samarbeid med Ungdommens kirkemøte og ungdomsutvalget i Kirkerådet
- bruke de økumeniske generalforsamlingene (KV i 2022, LVF og KEK i 2023) til å stimulere økumenisk engasjement i Den norske kirke
- bruke mulighetene som kirkeavtaler og søsterkirkesamarbeid gir på alle plan i kirken
- dele økumeniske bønnesirkler og formidle historier og nyheter fra den verdensvide kirke på kirkens digitale flater - nasjonalt og lokalt
- gjøre ressurser fra de økumeniske organisasjonene tilgjengelig digitalt
- styrke det økumeniske arbeidet for urfolks fellesskap og rettigheter
- gjennomføre «Handlingsplan for arbeidet med kristne migranter».

3.4 Evangelisering og kirkebygging (jf. vedtakspkt. 4) Kristne er kalt til å dele egen tro med andre. Som en bekjennende og forkynnende kirke er evangelisering en sentral del av kirkens oppdrag. Dette gjelder både her hjemme og ute, uformelt og organisert. Evangeliseringen skjer i menighetens gudstjeneste, trosopplæring og barne- og ungdomsarbeid. Evangelisering i andre land har kirken i stor grad overlatt til spesialiserte misjonsorganisasjoner.

Det bygger på misforståelser når forkynnelse med ord settes opp mot diakonien. Begge deler har alltid fulgt kirkens vitnesbyrd, og misjonsorganisasjonene har fra starten av på 1800-tallet latt ordene om frelse og nestekjærlige handlinger følge hverandre. I dag er det en tendens til at mange synes det er lettere å støtte diakonale prosjekter fordi man er litt forlegen over eller usikker på å skulle dele troen verbalt, særlig i møte med mennesker med en annen tro. Men kirken svikter sitt oppdrag om den unnlater å forkynne frelsesbudskapet og innby til dåp og kristent fellesskap. Det er derfor viktig at menighetene støtter Samarbeid mellom menighet og misjon s (SMM) misjonsprosjekter og arbeid i søsterkirker som handler om evangelisering, forkynnelse, trosopplæring og menighetsbygging. Det er lettere å få støtte til humanitært arbeid fra myndigheter og sekulære givere, så kirken har et særlig ansvar for å bidra økonomisk til det menighetsarbeidet som andre ikke kan eller vil støtte.

Ungdommens kirkemøte har slått fast at kirkens identitet er misjonale og peker på at misjon handler om å dele tro, og derfor må misjon også handle om fellesskap og trygge rom. Å dele tro handler også om dialog, og UKM oppfordret hele kirken til å ta kirkens misjonale identitet på alvor og skape trygge rom for å snakke om tro og tvil. (UKM 05/19). UKM oppfordret menigheter til å engasjere seg i misjonsavtaler og inkludere barne- og ungdomsarbeid i dette. En særlig utfordring handlet om å arbeide med forståelsen av misjonsbegrepet blant samisk ungdom. I tillegg til

misjonsorganisasjonene er Bibelselskapet viktig for kirkens evangeliserings- og kirkebyggende arbeid i ulike deler av verden.

Kirkemøtet oppfordret i 2012 SMM-organisasjonene til å samarbeide nærmere med de økumeniske organisasjonene, og det er et sterkt ønske fra Kirkens verdensråd at Norsk Råd for Misjon og Evangelisering (NORME), hvor de fleste misjonsorganisasjoner og frikirker er med, melder seg inn i Commission for World Mission and Evangelism. Skjer dette, vil norsk misjon bli nærmere knyttet til Den norske kirkes globale økumeniske samarbeid om misjon og evangelisering.⁸

Den norske kirke vil utføre sitt globale oppdrag ved å forkynne evangeliet om frelsen i Jesus Kristus og bidra til å bygge og utruste menigheter og kirker over hele verden.

Dette gjør Den norske kirke ved å

- oppmuntre og utruste kirkens medlemmer til å dele troen med andre med større frimodighet, i Norge og i andre land
- videreutvikle samarbeidet med norske misjonsorganisasjoner gjennom Samarbeid menighet og misjon (SMM), særlig på regionalt og nasjonalt nivå
- styrke den kirkebyggende dimensjonen i misjonsprosjekter ved å gi økonomisk støtte gjennom misjonsavtaler til evangelisering og menighetsbygging hos søsterkirker
- bruke ressurser fra misjonsorganisasjoner i gudstjenesten, trosopplæringen og i det øvrige menighetslivet
- oppfordre SMM-organisasjonene til å samarbeide nærmere med de internasjonale økumeniske organisasjonene
- oppfordre NORME til å melde seg inn i Commission on World Mission and Evangelism.

3.5 Fred, rettferdighet og skaperverket (jf. vedtakspkt. 5)

Kirkenes felles ansvar for menneskeverd og skaperverk har alltid stått sentralt i det økumeniske og internasjonale kirkesamarbeidet. For noen tiår siden handlet økumenikk mye om å drøfte teologisk uenighet i håp om å bli enige. De siste årene har man i større grad tatt utgangspunkt i en aksept av at kirkene ser ulikt på enkelte dogmatiske spørsmål, og har heller fokusert på det man kan si og gjøre sammen. Da pave Frans i 2018 besøkte Kirkenes verdensråd i Genève i anledning organisasjonens 70-års jubileum, skjedde det under mottoet «Walking, praying and working together». Besøket synliggjorde den tilnærmingen som har skjedd det siste tiåret mellom Den katolske kirke og den økumeniske bevegelse, og var også et uttrykk for pavens ønske om at hele kristenheten skal delta i invitasjonen fra Kirkenes verdensråd om å delta i pilgrimsferden for fred og rettferdighet.

---

⁸ Se vedleggene for nærmere informasjon om NORME

Den norske kirkes «Plan for diakoni» definerer diakoni som kirkens omsorgstjeneste:

«Den er evangeliet i handling og uttrykkes gjennom nestekjærlighet, inkluderende fellesskap, vern om skaperverket og kamp for rettferdighet».⁹

Den norske kirkes mangeårige arbeid for menneskerettigheter, klima og miljø, urfolks rettigheter, tros- og livssynsfrihet, kjønn og likestilling samt asyl- og flyktningpolitikk, er utformet i nært samarbeid med de økumeniske organisasjonene. De fleste uttalelser om disse temaene fra de sentralkirkelige råd, Bispemøtet eller Kirkemøtet er inspirert av økumenisk samarbeid. Kirkens diakoni og politiske påvirkningsarbeid skjer i samarbeid med mange aktører, både myndigheter, sivile organisasjoner, diakonale organisasjoner og institusjoner, misjonsorganisasjoner og nødhjelpsaktører.

Medlemmene i Den norske kirke bor i et av verdens rikeste og tryggeste land. Dette gir muligheter og ansvar for å dele med dem som lever under helt andre forhold. Kirkeofringene er noe av det enkleste som kan gjøres for å hjelpe mennesker i nød. Man kan gjerne ha to ofringer i samme gudstjeneste; en til menighetens eget og en til andres arbeid. Dette er en praksis som er vanlig i kirker mange steder i verden.

Den norske kirke vil utføre sitt globale oppdrag ved å *formidle Guds kjærlighet til alle mennesker og alt det skapte, gjennom kirkens diakoni og samarbeid med ulike aktører.*

Dette gjør Den norske kirke ved å:

- styrke den diakonale dimensjonen i kirkens selvforståelse gjennom teologisk refleksjon
- konkretisere menighetens diakoni ut fra «Plan for diakoni»
- bidra i arbeidet med å nå FNs bærekraftsmål, med særlig vekt på klima og miljø, økonomisk rettferdighet og fred – i lokalt, nasjonalt og internasjonalt samarbeid mellom kirken, myndigheter og sivilsamfunnet
- arbeide for tros- og livssynsfrihet for alle mennesker og støtte de som blir forfulgt og diskriminert for sin tros skyld, gjennom bønn og påvirkningsarbeid, i samarbeid med Stefanusalliansen, andre misjonsorganisasjoner og økumeniske og interreligiøse organisasjoner i Norge og internasjonalt
- delta i Kirkenes verdensråd og Det lutherske verdensforbunds diakonale arbeid i samarbeid med Kirkens Nødhjelp og relevante misjonsorganisasjoner og søsterkirker
- prioritere å støtte Kirkens Nødhjelps arbeid, gjennom ofringer, Fasteaksjonen og andre innsamlingsaksjoner og globale kampanjer
- støtte menighetenes misjonsprosjekter, herunder menighetsbyggende, diakonalt og samfunnsbyggende arbeid
- ivareta Mellomkirkelig råds eierskap i Det norske menneskerettighetsfond og gjøre arbeidet bedre kjent i kirken.

---

⁹ Dnks Plan for diakoni, s. 2.

3.6 Tros - og livssynsdialog (jf. vedtakspkt. 6)

Den norske kirke må fortolke sin rolle som folkekirke i et flerkulturelt og livssynsåpent samfunn med en stat uten religiøs preferanse. Sammen med andre kirkesamfunn skal Den norske kirke videreutvikle den kristne kulturarven i en tid med økende sekularisering og livssynsmessig mangfold. Kirken skal fortsette å forkynne frelsen i Jesus Kristus og invitere mennesker til kristen tro og fellesskap. Kirken skal møte medmennesker med respekt og toleranse og synliggjøre at Guds kjærlige omsorg gjelder alle mennesker. En av måtene å gjøre dette på, er gjennom tros- og livssynsdialogen og i dialogisk væremåte overfor mennesker med annen eller ingen religiøs tro.

Religionsdialog er både et fag og en akademisk tilnærming, men det er også konkrete samtaler mellom representanter for forskjellige religioner og trossamfunn. Dialog handler også om mellommenneskelig samvær og samarbeid i dagliglivet (diapraksis). Dialogen kan både være organisert og uformell. Mange menigheter har møteplasser for mennesker med ulik tro, og de kirkelige dialogsentrene i bispedømmene er viktige ressurser i lokalmenighetenes dialogarbeid.¹⁰

Den norske kirke er medlem i Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn (STL) og fører bilaterale samtaler med flere tros- og livssynssamfunn i Norge. Mellomkirkelig råd samarbeider med andre tros- og livssynssamfunn om religionsdialog og freds- og forsoningsarbeid i ulike deler av verden. Dette skjer oftest gjennom de økumeniske organisasjonene og bilaterale samtaler, men også via de teologiske lærestedene i Norge.

Kirkemøtet anmodet i 2016 Bispemøtet, i samarbeid med Teologisk nemnd i Mellomkirkelig råd og de teologiske lærestedene, om å arbeide videre med religionsteologi og dialogteologi i lys av Den norske kirkes lære. Kirkemøtet la særlig vekt på å reflektere over kirkens forhold til jødedom og islam og behovet for styrket kompetanse på feltet. Økende antisemittisme i verden og Bispemøtets uttalelse om kristensionisme i oktober 2020¹¹ aktualiserer behovet for en teologisk refleksjon i Den norske kirke om forholdet til jødene og til Israel.

Den norske kirke vil utføre sitt globale oppdrag ved å vise respekt og nestekjærlighet overfor alle mennesker, uansett hvilken tro eller livssyn de har, og samarbeide med andre for å løse menneskehetens felles utfordringer.

Dette gjør Den norske kirke ved å:

- fortsette utbyggingen av kirkelige dialogsentre i bispedømmene
- delta i Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn (STL) nasjonalt og samarbeide med STL lokalt

---

¹⁰ Kirkelige dialogsentre kirkeligdialogsentre.no

¹¹ <https://kirken.no/nb-NO/om-kirken/slik-styres-kirken/bispemotet/arkiv%20test%202/kristensionisme/>

- ivareta kirkens deltakelse i internasjonalt økumenisk arbeid med religionsdialog gjennom Mellomkirkelig råds arbeid
- videreføre bilaterale og organiserte samtaler med andre tro- og livssynsamfunn på nasjonalt nivå (Islamsk Råd Norge, Muslimsk Dialognettverk, Buddhistforbundet, Det Mosaiske Trossamfund og Human-Etisk Forbund)
- stimulere til lokal religionsdialog og diapraksis.

3.7 Kompetanse og nytenkning (jf. vedtakspkt. 7)

Økt kompetanse om økumeniske og internasjonale forhold blant kirkens ansatte, frivillige og folkevalgte, gis gjennom etterutdanningstilbud og ulike former for fagsamlinger og tilrettelegging av ressurser. Kjennskap til den verdensvide kirkes vekst og arbeid inspirerer til nytenkning og engasjement også her hjemme.

Oppdaterte oversikter over relasjoner og samarbeid gir mulighet for mer samarbeid og synergieffekter mellom ulike nivåer i kirken, og erfaringsdeling om lokale aktiviteter sprer kompetanse og engasjement. Digital kommunikasjon åpner helt nye muligheter for erfaringsdeling, innsamling og samarbeid.

Informasjonstilfanget og kommunikasjonsmulighetene er i voldsom utvikling. Det gir også gode muligheter for å identifisere og tilfredsstillende behov for ny kunnskap og økt kompetanse. Det kan gjelde tema knyttet til økumenikk, misjon og dialog, eller sosiale tema som bærekraftsmålene, klimarettferdighet og miljø, økonomisk rettferdighet, fred og menneskerettigheter. Avdeling for kirkefag og økumenikk i Kirkerådet har for eksempel ukentlige webinarer for ansatte og andre interesserte om aktuelle tema. Det er ingen mangel på informasjon og ressurser, men det må gjøres et arbeid for å gjøre dette mer brukervennlig og tilgjengelig for lokale menigheter og kirkens medlemmer. Samtidig må man på nasjonale digitale flater vise fram mer av det flotte arbeidet som skjer lokalt i menighetene

Den norske kirke vil utføre sitt globale oppdrag ved å styrke kirkens kompetanse og stimulere til teologisk refleksjon og nytenkning.

Dette gjør Den norske kirke ved å:

- øke kunnskap og kompetanse om økumeniske og internasjonale forhold blant kirkens ansatte, frivillige og folkevalgte, gjennom studietilbud, kurs, etterutdanning og ulike former for fagsamlinger, i samarbeid med utdanningsinstitusjoner og organisasjoner
- bidra til gjensidig teologisk dialog og refleksjon i Norges Kristne Råd og i internasjonale økumeniske organisasjoner
- videreføre samarbeidet mellom Bispemøtet, Teologisk nemnd i Mellomkirkelig råd og de teologiske lærestedene om misjonsforståelse og religionsteologi, med særlig vekt på kirkens forståelse av jødedom og islam.

3.8 Samordning og samhandling (jf. vedtakspkt. 8)

Vi skal først se på noen av aktørene og aktivitetene i Den norske kirke.

Lokalmenigheten

Denne beskrivelsen kan stemme for mange menigheter i Den norske kirke:

Konfirmantene deltar i Kirkens Nødhjelps fasteaksjon. Misjonsutvalget har vært med på studietur i regi av Israelsmisjonen til Israel og Palestina i regi av bispedømmet til vår lutherske søsterkirke i Betlehem. Menigheten har misjonsavtale med Det Norske Misjonsselskap om å støtte et prosjekt i den lutherske kirken på Madagaskar. Kirkekoret holder konsert med sang og musikk fra kirkene i Latin-Amerika. Diakonen har deltatt i utveksling med Den anglikanske kirken i Storbritannia innenfor Porvoo-avtalen. Ungdomsgruppa i menigheten samarbeider med KFUK-KFUM Global og har aksjon til inntekt for ungdommer i en luthersk menighet i Sør-Afrika. Bispedømmet har en samarbeidsavtale med Den lutherske kirken i Sør-Afrika. Mellomkirkelig råd sender menigheten oppfordring om kirkeoffer. Norges Kristne Råd oppfordrer menigheten til å delta i Global uke. Kirkerådets kommunikasjonsavdeling oppfordrer menigheten til å dele historier fra den verdensvide kirke i menighetsbladet og på menighetens hjemmeside.

Sjansen er stor for at denne menigheten ikke er kjent med at andre menigheter og bispedømmer samarbeider med de samme partnerne, heller ikke at Den norske kirke gjennom medlemskapet i Det lutherske verdensforbund og Kirkenes verdensråd forholder seg til de samme kirkene. Man tenker trolig heller ikke over at Den norske kirke er oppdragsgiver for Kirkens Nødhjelp, som igjen samarbeider med de økumeniske organisasjonene og med mange av de samme søsterkirkene som menigheter har vennskapsavtaler med. Videre har misjonsselskapene sine internasjonale nettverk, hvor samarbeidspartnerne ofte er medlemmer i økumeniske organisasjoner.

Menighetenes globale engasjement opprettholdes ofte av ildsjeler, blant ansatte og frivillige. De er gull verdt, for de yter en stor innsats og smitter andre med sitt engasjement. Noen klarer å bringe engasjementet fra utvalg og foreninger videre slik at det setter sitt preg på hele menigheten og i noen tilfeller også hele lokalsamfunnet.

Valg av prosjekter og samarbeidspartnere er iblant resultat av personlige forbindelser og preferanser. Det er en styrke at lokale menigheter har valgfrihet og bredde i sitt internasjonale engasjement. Men dersom det er løsrevet fra samarbeidsrelasjoner i prostiet og på bispedømme- og nasjonalt nivå, står det i fare for å bli litt tilfeldig og dermed lite robust. Flytter ildsjelen, kan arbeidet visne bort. Mange menigheter er gode til å integrere det internasjonale engasjementet i arbeid med gudstjenester, trosopplæring og diakoni. Da blir det til berikelse og engasjement. Andre strever med å få til dette. Da kan en kontakt med bispedømmets misjonsrådsgiver eller den aktuelle organisasjonen være forløsende.

Menighetene har mange aktiviteter som knytter dem sammen med den verdensvide kirken. Gudstjenestens liturgi og dåpen er klare uttrykk for en tilhørighet til noe som er større enn kirken lokalt og nasjonalt. Misjonsavtaler, misjonsforeninger, vennskapsmenigheter, givertjeneste, kirkeofringer, økumeniske bønneuker, Fasteaksjonen, misjon i åpenbaringstiden, Søndag for forfulgte, Skaperverkets dag, Global uke og arbeid med bærekraftsmålene er eksempler på dette.

Bispedømmene

Nesten alle bispedømmer har vennskapsavtaler med kirker i andre land. I samarbeid med Mellomkirkelig råd har en forsøkt å samordne disse avtalene med nasjonale kirkeavtaler. Regionalt SMM-samarbeid har potensial til forbedring ved å bli et mer strategisk samarbeidsorgan mellom bispedømmerådet, ansatte på bispedømme-kontorene og SMM-organisasjonene¹². Bispedømmene har også en viktig rolle i å arrangere studiereiser med kompetansebygging og erfaringsdeling.

Mellomkirkelig råd og Bispemøtet

Kirkemøtet i oktober 2020 vedtok et nytt regelverk for Mellomkirkelig råd som skjerper rådets mandat som Kirkemøtets fagorgan for økumenisk og internasjonalt samarbeid, og som understreker samhandlingen med Kirkerådet og Bispemøtet. I tillegg til Kirkens Nødhjelp, som har hatt et medlem i MKR tidligere, er nå også Bibelselskapet, Sjømannskirken og Samarbeid menighet og misjon representert i rådet. Mellomkirkelig råd fulgte opp på sitt møte i november 2020, gjennom å vedta nye mandater for Teologisk nemnd, Komiteen for internasjonale spørsmål og Menneskerettighetsutvalget. Samhandlingen med Kirkerådet og Bispemøtet er presisert i alle mandatene.

Biskopene har et særlig ansvar for økumenikk, og er engasjert i internasjonalt arbeid. Deres kompetanse og rolle er svært viktig i kirkens økumeniske og internasjonale arbeid. I den senere tid er det utviklet et enda tettere samarbeid mellom Mellomkirkelig Råd og Bispemøtet, og på sekretariatsnivå foregår det et nært og konstruktivt samarbeid.

Solidaritet og reiser

Mye av det internasjonale samarbeidet dreier seg om reiser og besøk. Mellomkirkelig råd har lang erfaring med reiser og utveksling og har sett hvor viktig møtet mellom mennesker er for å uttrykke fellesskap og bygge relasjoner. Særlig viktig blir det å besøke kristne som lever i svært krevende konfliktområder. Samtidig tilsier hensynet til klimaet at reiser begrenses til dem som er helt nødvendige. Mellomkirkelig råd har utarbeidet en veiledning for slike pastoral- og solidaritetsbesøk og gjenbesøk. Denne er ment som en hjelp for dem som reiser på nasjonalt og bispedømmenivå, men også lokale menigheter vil kunne ha stor nytte av den.

Veiledningen, som har fått en koronaoppdatering, inneholder en teologisk refleksjon om reiser, samt en rekke konkrete og praktiske reiseråd.¹³

Samordnet representasjon

Den norske kirke er formelt representert i styrende organer i de internasjonale økumeniske organisasjonene, men også i Norges Kristne Råd, Kirkens Nødhjelp, Bibelselskapet og Sjømannskirken. I tillegg finnes det mange fra Den norske kirke som ikke formelt representerer kirken, i styrene i for eksempel SMM-

---

¹² <https://kirken.no/nb-NO/SMM/nyhetsartikler/evaluering%20smm2/>

¹³ Lenke til veiledningen

organisasjonene. Den nye sammensetningen av Mellomkirkelig råd legger som nevnt til rette for at rådet kan bli en møteplass mellom kirken og representanter for organisasjonene. Men det er også behov for mer kontakt mellom de mange personene som representerer Den norske kirke i ulike organisasjoner, slik at Den norske kirkes bidrag til disse organisasjonene framstår som mer samlet og strategisk.

Kommunikasjon og erfaringsdeling

Det første som trengs for å få til en bedre samhandling, er, gode og oppdaterte oversikter over samarbeidsavtaler. Det skjer allerede en koordinering mellom nasjonale avtaler og bispedømmeavtaler, men det gjenstår mye før disse er kjent ute i menighetene slik at de kan koble sitt engasjement på arbeidet som skjer på bispedømmenivå og det internasjonale samarbeidet som håndteres av Mellomkirkelig råd og Bispemøtet.

Lokale menigheter kan ha stor nytte av lettere tilgjengelig informasjon og verktøy som kan inspirere til økt engasjement. Eksempler på dette kan være fortellinger fra menighetenes og bispedømmenes eget vennskapsarbeid, misjonsavtaler og solidaritetsprosjekter. Disse kan inspirere til arbeid i andre menigheter. Det kan også være informasjon om globale kampanjer og aktiviteter med verktøy som menighetene kan nyttiggjøre seg lokalt. Historier fra søsterkirker rundt om i verden bringer den verdensvide kirke nærmere vår egen virkelighet. Disse kan bidra til en økt forståelse av tilhørighet til og solidaritet med den verdensvide kirke.

Hensynet til samarbeidspartnere

Bedre samordning internt i Den norske kirke gjør det mye enklere for samarbeidspartnere. Den lutherske kirke i Jordan og Det hellige land har for eksempel vennskapssamarbeid med flere menigheter i Den norske kirke. Dette setter de stor pris på. Men det er krevende for dem når norske menigheter øremerker offer til enkeltmenigheter i Palestina eller reiser på besøk uten at de har samordnet dette seg imellom eller orientert kirkeledelsen i Jerusalem. Det kan også oppstå uheldig «konkurrans» mellom prester og menigheter i en søsterkirke om å få avtaler med utenlandske kirker og menigheter. Dessuten framstår det underlig for vertskapet ute at grupper av ansatte fra Den norske kirke reiser på studieturer og besøk til de samme områdene eller til samme kirke uten å vite om hverandre.

Den norske kirke vil utføre sitt globale oppdrag ved å *kommunisere og samarbeide godt, internt i kirken og med andre partnere, samt utvikle tjenlige strukturer som setter kirken bedre i stand til å utføre det globale oppdraget.*

Dette gjør Den norske kirke ved å:

- skape tilhørighet til den verdensvide kirke ved å dele flere nyheter og fortellinger fra søsterkirker på Den norske kirkes digitale flater, sammen med saker om internasjonalt engasjement på nasjonalt nivå og i lokale menigheter
- gjøre økumeniske og internasjonale ressurser tilgjengelig digitalt i en form som gjør det enkelt for menighetene å ta dem i bruk

- sørge for at Mellomkirkelig råd har oppdaterte oversikter over internasjonale samarbeidsrelasjoner nasjonalt og på bispedømmenivå, tilby veiledning og bidrar til å koordinere samhandling mellom ulike aktører
- tilstrebe at søsterkirkeavtaler i menighetene, bispedømmene og på nasjonalt nivå samordnes, og at erfaringer og planer deles. Misjonsavtaler med SMM-organisasjoner bør ses i sammenheng med søsterkirkeavtaler for å skape synergieffekter
- stimulere til nærmere samarbeid mellom Kirkens Nødhjelp og SMM-organisasjonene i deres samarbeid med Den norske kirke
- ta i bruk Mellomkirkelig råds veiledning for pastoral- og solidaritetsreiser og gjøre den kjent for lokalmenighetene
- målrette deltakelsen fra Den norske kirkes representanter i styrende organer i norske og internasjonale økumenisk organisasjoner, gjennom en sterkere samordning fra Mellomkirkelig råds side
- inkludere økumeniske og globale perspektiver i arbeidet med Den norske kirkes nye organisering, slik at strukturene fremmer kirkens oppdrag
- la våre søsterkirker delta i beslutninger som gjelder samarbeidsrelasjoner.

4. Oppsummering

Kirkens globale oppdrag involverer svært mange aktører. Ulike aktører og organisasjoner har ekspertise på forskjellige områder, og de bidrar med sine ressurser inn i kirkens arbeid, både sentralt, lokalt og på bispedømmeplan.

Den norske kirke er tjent med et mer systematisk og strategisk internasjonalt engasjement som knytter sammen det som skjer i de lokale menighetene, prostiene, bispedømmene og på nasjonalt nivå. Da kan samarbeidet hvile på flere relasjoner, noe som gjør at det funderes bedre i den kirkelige strukturen. Dette åpner for synergieffekter gjennom erfaringsdeling og mer målrettet internasjonalt engasjement. Et samarbeid mellom ulike aktører får også fram at oppdraget er helhetlig, og at både evangelisering, diakoni og dialog hører hjemme i kirkens helhetlige misjonsoppdrag.

Økonomiske/administrative konsekvenser

De fleste av vedtakspunktene som gjelder bevisstgjøring og samordning, kan realiseres innenfor ordinære budsjetter. Den norske kirkes økonomiske støtte til de internasjonale økumeniske organisasjonene bør økes for å kompensere for inntektsbortfall som skyldes covid-19-pandemien. Det vil være behov for økte økonomiske ressurser for å utvikle digitale ressurser for å styrke samhandling mellom ulike nivå i kirken og samarbeidspartnere. Kompetanseheving og etterutdanning vil kreve økonomiske ressurser, men mye kan gjøres innenfor eksisterende tilbud og faglige møteplasser.